

AKADEMIA MUZYCZNA IM. I.J. PADEREWSKIEGO W POZNANIU
WYDZIAŁ KOMPOZYCJI, DYRYGENTURY, TEORII MUZYKI I RYTMIKI

Modul/Przedmiot:	Kontrapunkt			Kod modułu:	K1 KR
Koordinator modułu:	st. wykł. Jerzy Zieleniak			Punkty ECTS:	5
Status przedmiotu:	Obowiązkowy z elementami obieralnymi	Rodzaj zajęć:	wykl./ćwicz.	Ilość godzin:	120
Wydział:	Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Rytmiki	Kierunek:	Kompozycja i Teoria muzyki		
Specjalności:	Kompozycja, Teoria muzyki, Dyrygentura	Profil studiów:	Ogólnoakademicki		
Forma studiów:	stacjonarne	Język:	polski		
Umiejscowienie w siatce godzin:					
Semestr I:	30, Kol, 1 ECTS	Semestr II:	30, Kol, 1 ECTS	Semestr III:	30, Kol, 1 ECTS
Semestr IV:	30, Egz, 2 ECTS	Semestr V:		Semestr VI:	

Prowadzący zajęcia	st. wykł. Jerzy Zieleniak
Cele i założenia modułu	<p>Zajęcia z przedmiotu „Kontrapunkt” mają za zadanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zapoznanie studentów z pojęciami, formami i gatunkami występującymi w muzyce polifonicznej; 2. zapoznanie studentów z praktycznym stosowaniem technik kontrapunktycznych, w tym również w muzyce współczesnej oraz rozrywkowej i jazzowej; 3. kształcenie umiejętności analizowania wzrokowego i słuchowego utworów polifonicznych; 4. rozbudzenie inwencji twórczej; nauka tworzenia muzyki w oparciu o określone techniki kontrapunkcyjne oraz założenia formalne i stylistyczne.
Wymagania wstępne	Studenci powinni posiadać umiejętność swobodnego czytania i pisania nut, podstawową znajomość zasad harmonii, wiadomości o formach, stylach i epokach muzycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU	Liczba godzin
Semestr I	
Omówienie znaczeń pojęcia „kontrapunkt”. Sztuka kontrapunktyczna w ujęciu historycznym, rola kontrapunktu w muzyce polifonicznej i homofonicznej.	1
Zasady konstruowania melodii, jej typy i elementy składowe. Zależności interwałowe w melodii. Treść harmoniczna w melodii. Nauka pisania melodii.	1
Omówienie zasad prowadzenia kontrapunktu dwugłosowego. Treść harmoniczna dwugłosu i zależności interwałowe.	2
Omówienie gatunków kontrapunktycznych (1/1, 2/1, 3/1 itd.).	2
Tworzenie konstrukcji dwugłosowych wg zasad kontrapunktu swobodnego.	8
Omówienie pojęcia imitacji. Tworzenie swobodnych konstrukcji dwugłosowych opartych na imitacji.	2
Omówienie zasad konstrukcji inwencji dwugłosowych (na przykładzie Inwencji J.S.Bacha). Konstruowanie tematu do inwencji.	4
Tworzenie inwencji dwugłosowej do własnego, zaakceptowanego przez nauczyciela tematu.	10
Semestr II	
Omówienie zasad tworzenia kontrapunktu trzygłosowego. Wyjaśnienie pojęcia "cantus firmus".	2
Tworzenie swobodnej konstrukcji trzygłosowej w oparciu o "cantus firmus".	6
Omówienie formy fugi na przykładzie wybranych fug J.S.Bacha. Dux, comes, odpowiedź realna i tonalna.	4
Pisanie fugi 3 – głosowej na fortepian.	8
Polifonia w muzyce wokalne. Fuga w muzyce wokalne i wokalnie-instrumentalne (przykłady).	2
Pisanie fugi 4 – głosowej na chór (zespół wokalny) i zespół instrumentalny.	8
Semestr III	
Omówienie technik kanonicznych. Analiza kanonów z „ <i>Wariacji Goldbergowskich</i> ” J.S.Bacha. Głos uzupełniający w kanonie.	2
Pisanie kanonu dwugłosowego w oktawie (prymie) z głosem uzupełniającym.	10
Pisanie kanonu dwugłosowego w innym interwale niż oktawa (pryma) z głosem uzupełniającym.	10
Elementy faktury polifonicznej w muzyce homofonicznej (przykłady).	2
Pisanie utworu typu „aria instrumentalna” na 1 lub dwa instrumenty solowe i zespół instrumentalny (z basso continuo).	6
Semestr IV	
Polifonia w utworach jednogłosowych (pseudo polifonia) i utworach na jeden instrument melodyczny (na przykładzie utworów na skrzypce/wiolonczelę solo J. S. Bacha)	2
Pisanie krótkiego utworu na solowy instrument melodyczny.	4
Elementy technik kontrapunktycznych w muzyce rozrywkowej i jazzowej (przykłady).	2
Aranżacja piosenki (standardu jazzowego) na głos solowy, instrument basowy (walking bass) i instrument harmoniczny.	6
Przykłady użycia technik kontrapunktycznych w muzyce współczesnej (atonalnej). Serializm.	4
Pisanie fugi atonalnej na orkiestrę.	8
Pisanie utworu polifonicznego (dowolna forma, dowolny aparat wykonawczy)	4

	Kod efektu	EFEKTY KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU	Efekt kształcenia w obszarze kształcenia
Wiedza (W)	K_W02	zna najważniejsze formy i techniki mające zastosowanie w muzyce polifonicznej XVII/XVIII w. , zna przykłady stosowania technik kontrapunktycznych w muzyce współczesnej	A1A_W02
	K_W03	ma świadomość związku czynnika harmonicznego i melodycznego w tonalnej muzyce polifonicznej, przenikania się faktury polifonicznej i homofonicznej, występowania technik kontrapunktycznych w utworach różnych epok	A1A_W03
	K_W04	posiada uporządkowaną wiedzę o twórczości muzycznej w kontekście rozwoju technik i form polifonicznych	A1A_W04
	K_W05	zna podstawową terminologię związaną z technikami kontrapunktycznymi	A1A_W05
Umiejętności (U)	K_U01	potrafi realizować własne koncepcje twórcze w ramach założonych form muzycznych z wykorzystaniem odpowiednich technik kontrapunktycznych	A1A_U01
	K_U05	posiada umiejętność samodzielnego kształcenia w zakresie technik kontrapunktycznych i związanych z nimi form muzycznych	A1A_U05
	K_U06	potrafi dokonać samooceny własnych kompozycji oraz utworów tworzonych przez innych studentów	A1A_U06
	K_U08	posiada umiejętność słuchowego rozpoznawania elementów konstrukcji polifonicznych, zapamiętywania go i operowania nim	A1A_U08
Kompetencje społeczne (K)	K_K01	potrafi gromadzić, analizować i interpretować potrzebne informacje, korzystać z zasobów internetowych, i dostępnego oprogramowania w celu rozwiązywania problemów związanych z analizą utworów polifonicznych	A1A_K01

Metody kształcenia	wykład problemowy
	wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
	rozwiązywanie zadań artystycznych
	praca indywidualna
	praca z komputerem i programem do edycji nut
	prezentacja nagrań audio
	analiza zadań realizowanych samodzielnie

Metody weryfikacji efektów kształcenia	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Nr efektu			
	Kolokwium/egzamin ustny	K_W02	K_W03	K_W04	K_W05
	kontrola przygotowanych projektów	K_U01	K_U05	K_U06	K_U08

forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności), osiągnięciem założonych efektów kształcenia w wymiarze minimum 50% oraz realizacją samodzielnie wykonanych zadań.				
	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu oraz prezentacja wszystkich realizowanych w roku prac pisemnych. Warunkiem zdania egzaminu jest osiągnięcie założonych efektów kształcenia w wymiarze minimum 50% oraz sumarycznie pozytywna ocena przedstawionych zadań pisemnych. Ocena wyrażana jest w skali od 1 do 25 pkt. obowiązującej w AM w Poznaniu.				
	Inne:					
	Semestr I:	Semestr II:	Semestr III:	Semestr IV:	Semestr V:	Semestr VI:
	30; K; 1 ECTS	30; K; 1 ECTS	30; K; 1 ECTS	30; E; 2 ECTS		

NAKLAD PRACY STUDENTA – ILOŚĆ PUNKTÓW ECTS

		Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	Zajęcia dydaktyczne:	120	
	Konsultacje	10	
	Suma:	130	3
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta w czasie trwania przedmiotu	Semestr I	25	1/2
	Semestr II	25	1/2
	Semestr III	25	1/2
	Semestr IV	25	1/2
	Semestr V		
	Semestr VI		
Sumaryczny nakład pracy:		230	5

Literatura podstawowa

1. J.S. Bach, Inwencje dwugłosowe; Wariacje Goldbergowskie; Das Wohltemperierte Klavier (wydanie dowolne)
2. Kazimierz Sikorski, Kontrapunkt, Warszawa 1954
3. Jan Gawlas, Kontrapunkt, Warszawa 1979

Literatura uzupełniająca

1. Christopfer Wolff, Bach. Muzyk i uczony, Warszawa 2012
2. Stefan Rieger Glenn Gould czyli sztuka fugi, Gdańsk 2007
3. Józef Chomiński, Krystyna Wilkowska-Chomińska; Formy muzyczne; Warszawa 1987

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line

Strony internetowe z zasobami nutowymi (np. imslp.org) i nagraniami (spotify, youtube)